

«چریکله‌ی» گردی

دو بدو ، به سر سر چشم‌ه میرفتند .
(ومیگفتند) الحمد لله این چشم‌ه چشم‌ه گنج است .

***

که بود ، هم و بنگین نازدار بودند !
فریاد میکردند ای خدای جبار .

این است که داخل شهر جزیر شده‌ایم ؛ این‌خدا بدون زحمت و (دردرس) مارا
رسنگار فرما .

***

که بود ، میرهم نازنین بود !
دست میبرد و جامی بر میگرفت و از آب سر چشم‌ه پر پر میکرد و میآورد ،
و بر سر بنگینه فرو میریخت و بنگین را (تر) و رنگارنگ (نقاشی) میکرد .

***

که بود ، بنگین (آن مرد) کامل بود !
ماشاء الله ، میگوئی : گل بهار است و آفتاب بر آن تابیده است .

***

آن آقا و نو کر معتبرند !
ماشاء الله ! یکی از آنها بخورشید می‌ماند و آن یکی (دیگری) بقمر .
آنگاه روی سنگ چین چشم‌ه ، این‌ور آن‌ور بنشستند .
تا از حضور یای زین جواب و خبری برایشان بیاورند .

***

جفتکار (شخم‌زن) ، فریاد کنان دوان دوان بر میگشت ،
برای هم و بنگین‌ها مژده می‌آورد (!)

چه ند دهستیان، ده گیرفانی خویان نا، چهندیان زیز بهو جوتیرهی داوه.
کاکه مهم ده لی؛ جوتیار ئهمه له کوئی بین پیاوه؟

***

جوتیز ده لی؛ ئهز و بیم به قوربانه!
قاسید و لفسدر ریبه ده گهل و بکا قسانه،
لهوئی رُوده نیشن شان به شانه^۱،
چووار رکاعه تیان نویش ده کرد، ده پارانهوه له بینایی چاوانه،
خولایه! ئهمه غریبین لهوانی ده بینگانه،
کئی ده بی بخانه خویمان لیبی بین میوانه!
یاره بی خولایه، مه خسودمان حاصل بی سهرمان خلاس بی لیزه کانه!

***

کئی بو، له جووته، لاوه کهی نازداره!
پییان ده کیفی خویان دهنا ده بیون سواره،

***

ئهی بینای-چاوان جا بی شاری جزیره-ئی ده چینه خواری،
ئهوه ده هاتنه خواری جووته سواره کدی فهقیری،
ده هاتن و ده گهیشنهوه سدر چومه کهی کاوله جزیره-ئی

***

ئه گهر زهینیکی خویان به ره ژوور داوه!
تەمهشا ده کهن، هەموی گازر کەرە راوه ستاوە،
اینجا میرهم ده لی؛ به نگینه به لەك چاوه!

چندین مرتبه دست بعجیبهای، خود بردن و چقدر طلا به آن جفتکار (شخمن) دادند.

کاکله‌هم میگوید: ای جفتکار (شخمن) ما در کجا پیاده شویم؟

***

جفتکار (شخمن) میگوید قربانستان شوم!

قادد، سر راهتان است، که باشما صحبت کند،

در آنجا، دوش بدوش^۱ هم می‌نشستند.

چهار رکعت نماز میخوانند و نیایش خدای بینا را میکردند:

ای خداوندا ما غریبیم. از آن غریبهای بیگانه هستیم.

که میزبان ما خواهد بود، (تاما) براو مهمان شویم!

یارب، خداوندا. یمقدومان برسیم واژاین‌جا (سلامت) سر بدر ببریم!

***

که بود، آندو جوان نازدار بودند!

پای در رکاب مینهادند و سوار میشدند.

***

ای خدای بینا. اینک بسوی شهر جزیر پائین میرویم!

اینک پائین میآمدند، آن جفت‌سوار فقیر (بی‌آزار)؛

میآمدند و بر ورده خانه جزیر ویرانه میرسیدند.

***

چون نظری ببالا افکنند.

تماشا کردند همه‌اش گازر است که وا ایستاده (اند).

آنگاه هیرهم گفت: بنگینه چشم زیبا!

۱- دوش بدوش ترجمه تحتاللفظی «شان بهشان» کردی، مقصود پهلو پهلو.

هُووهی دیووته له وئی راوه ستاوه ،

ئموده ئدو ، یای زین-ه (یه) ئه گهر ئەمنى بوايزره که هیناوه .

***

کاکه به نگین ده لی : کاکه مهم وا نیه !

ئموده هدلیهت قدره واشی بەردەستی ویه

***

کاکه مهم ده لی : به نگینه چ-دئی قسیکی لئی-بزانم ؟

***

کاکه مهم ده لی : ئەی گازر کەرئی ، گازری ده کەی بەدەستانه ؟

ئەمە غدریین لهوانی دېیگانه !

بەقسدى تو لە شاری يەمهنی-رزا هاتینه حزیرى بو تانه

مەلیک ریحان ده لی : ئەی جووته سواره کەی دوور-مەكانه !

ھەر لەوی-رزا بەخیرین ؟ پىلاوو سدر چاوى من هەتنا اىرەكانه !

ئدو یای زینی ئەنگوئی هیناوه ، چل قدره واشی وە کو من (ى) ئموده

لە بدر دەستانه .

***

کاکه مهم ده لی : هەی لە بدر ژنان ؛ ئموده لیم ده کا حاشایه !

چ-ده لی لە ترسى خولاي لە بدر كەلام مولايه .

يەمهن-ت تەخت و تاراج (کرد) ، بەمەنت بەجىي ھىشت ، اىستا لیم

ده کەی حاشایه ؟

***

مەلیک ریحان ده لی : جووته سواره کەی غدریب ، گیانه گیانه !

آن یکی، که می‌بینی (دیده‌ای) و ایستاده است ،
او همان یا‌یازین است ، که من باینجا کشانده است .

***

کاکه‌بنگین می‌گوید: کاکه‌هم اینطور نیست .
این یکی شاید کلفت زیر دستش است ،

***

کاکه‌هم می‌گوید: بنگینه (میخواهم) از آن سخنی بدانم (بفهم) چه
می‌گوئی (نظرت چیست) ؟

***

کاکه‌هم می‌گوید: ای گازری که بادستا(نت) رنگرزی می‌کنی ،
ما از آن غریبان بیگانه هستیم ،
(بخاطر) بقول تو شهر یمن (را پشت سر گذاشته‌ایم) و آمده‌ایم بجزیره‌تون .
ملکریحان می‌گوید: ای جفت‌سواری که از مکان دور (آمده‌اید) !
از آنجا ، تاباینجا خوش آمدید؛ و کفشهایتان روی چشم من !
آن یا‌یازینی که شمارا (باینجا) آورده است چهل کلفت چون من در زیر دست دارد .

***

کاکه‌هم می‌گوید: آه (از دست) زنان ! این است که از من حاشا می‌کند !
از ترس خدا و کلام الله چه می‌گوید (چه کار می‌کند) .
یمن را (بدست) ویرانی و تاراج سپردی منا (به ترک آنجا دعوت) و آواره
کردی، اکنون هم از من حاشا می‌کنی ؟

***

ملکریحان می‌گوید: ای جفت‌سوار غریب جان جانی !

۱ - ترجمه کردی: گیانه گیانه = Gyane Gyane = در مفهوم ای جان و دل
من که در مقام تحبیب واشنیاق گفته شود . ع. ۱

ئەمن قەد يەمەن-م نە-دیووه بەخولای بىن شەریك و لايدزانە ! (۹)
 ئەو خاتونەی ئەنگۆ(ى) هېيىنا اىزە كانە :
 لە خولای بىرسىن پىنم بىكەن مەتمانە !
 چىل قەرەواشى وە كو من (ى) دايىھە المودام لەبەر دەستانە .

***

كاكە مەم دەلىق : بەنگىينە چاۋ - بەنگىيە !
 ئەوه حاشايدە كا ، جىيەتى چىھە ؟
 بەنگىينە دەلىق : ئەوه حاشايدە ناكا بەخولاي ئەو (ھىزىن) نىھە ؛
 ئەو كراسى هىنبا بوو يەمەننى ، ئەوه دە - بدر ئەۋىئى دايىد، ئەوه خەلاتى وييە ،
 ئەو كولەجەي دە قولى ئەوهىدا ، ئەوي ياي زىنى يە بەھۆ(وھ)ى داوه
 بەيەك جارە كىيە ،
 بەنگىينە دەلىق : ئەوهى سوئىندى دە گەل ئەتۇ خواردوھ ، آغاى من
 بەسەرى تۇ ئەوه هەو نىھە !

***

كاكە مەم دەلىق : بەنگىينە چونكە تۈوشى ئەوهى بووين بەلا لىپى بېرسىن
 بىزانىن لە ماڭە كىي بىيىن مىوانە .

***

كاكە مەم باڭك دېلىق : خاتونى خاتونى گىيانە !
 كىي سەخى ولوتىيە ، ئەمە بېچىن لىپى بىيىن مىوانە ؟
 خاتونى بەشقى خولاي غەريپىن دە گەل-مان مەبە غەيىانە !

***

مەلىك رىحان دەلىق : لەمن مەل بە كۈن و بابان-وينارنى !

۱ - لايدزان لە كوردى دا نىھە، پىيمايدە راستە كەى (لايدزال)، چىركىرى نەخويىندەوار
 ئەو واپمى لە مەلا و مېزايىان، بېستوھ، بەھەلە، بەوجورەي دەكارى هىناواھ ع. ا.

من هیچ وقت، یمن را ندیده‌ام سو گند بخدای بی‌شريك ولايزال^۱
آن خاتونی که شما را باین‌جا کشانده است (من نیستم)؛
از خدا بترسید و بمن اطمینان بکنید
چهل کلفت مثل من، دائم المدام در زیردست او (کار می‌کنند)

***

کاکه‌هم می‌گوید: بنگینه چشم مست ا
این (زن) به‌چه جهت حاشا می‌کند؟
بنگینه می‌گوید: این(زن) حاشا نمی‌کند، سو گند بخدا این (زن زین) نیست؛
این پیراهن را که به‌یعن آورده پوشیده بود خلعت‌زین است (باو داده است).
این کلیجه‌را هم که بر(روی) بازوی این‌یکی می‌بینی، این را یا زین برای
همیشه باو داده (بخشیده) است.

بنگین می‌گوید: ای آقای من، به‌سر هبار کت سو گند (می‌خورم) آن (زنی)
که با او سو گند خورده، این (همان‌زن). نیست.

***

کاکه‌هم می‌گوید: بنگینه چون با این(زن) رو بروشده‌ایم بگذار ازاو بپرسیم:
در منزل که (چه کسی)، مهمان شویم.

***

کاکه‌هم بازگ بر آورد: خاتون ای خاتون جان!
چه کسی سخنی و لوطی است که ما بر ویم مهمانش باشیم؟
ای خاتون ترا بخدا ما غریبیم بـما خیانت مکن؟

***

ملک‌ریحان می‌گوید: من سیاهپوش و دودمان بر باد رفته‌ام.

۱- در من کردی «لايزان = آمده و لايزان در کردی نیست بنظرم محرف (لايزال) است . ع . ۱

هدر که‌سیک ده گهـل و غـهـیـان بـیـ زـهـ بـیـ کـوـیـرـ بـیـ لـهـ چـاـوـانـ ، زـهـ بـوـنـ
بـیـ لـهـ اـیـمـانـ !

***

لاوه هـهـرـ کـهـسـیـکـ دـهـ گـهـلـ وـ غـهـیـانـ بـیـ خـوـلـاـ لـیـیـ بـکـاـ بـهـ کـفـرـیـ ،
لاوه ئـهـ گـهـرـ بـوـ مـهـخـسـودـ وـ مـرـادـانـ هـاـتـوـوـیـ ، قـسـهـیـ سـاـغـ لـهـ مـنـ وـهـ گـرـیـ ،
لاوه پـیـناـوـدـهـرـیـ تـوـ بـمـ ! مـهـچـوـ مـاـلـهـ کـهـسـ بـعـچـوـ مـهـنـزـلـیـ کـاـ بـهـ گـرـیـ !
ئـهـوـ پـیـاوـیـکـیـ سـهـخـیـ وـ پـیـاوـ چـاـکـهـ ، قـهـدـرـیـ مـیـوـانـیـ چـاـکـ دـهـ گـرـیـ .

***

لاوه عـهـزـیـزـمـ گـهـلـیـکـ لاـوـیـکـیـ بـهـ نـهـ سـرـینـیـ^۱ ،
هـهـرـ کـهـسـیـکـ دـهـ گـهـلـتـ غـهـیـانـ بـیـ کـوـیـرـ دـهـ بـیـ لـهـ چـاـوـانـ ، زـهـ بـوـنـ(دـهـ) بـیـ لـهـ دـینـیـ !
ئـهـ گـهـرـ بـوـ نـانـ پـهـیدـاـ کـرـدـنـیـ هـاـتـوـوـیـ ، وـهـ بـالـتـ بـهـسـتـوـیـ مـنـ بـعـچـوـ مـاـلـهـ
مـیـرـزـینـ دـینـیـ^۲

لاوه گـهـلـیـکـ لاـوـیـکـیـ شـیر~نـیـ ،
هـهـرـ کـهـسـیـکـ دـهـ گـهـلـتـ غـهـیـانـ بـیـ یـاـ زـهـ بـیـ خـیـرـیـ لـهـ جـوـانـیـ خـوـیـ نـهـ بـینـیـ !
ئـهـ گـهـرـ بـوـ پـیـاوـهـتـیـ هـاـتـوـوـیـ ، وـهـ بـالـتـ بـهـسـتـوـمـ ! بـعـچـوـ مـاـلـهـ قـهـرـهـ تـاـژـدـینـیـ
کـهـسـ نـاتـوـانـیـ دـارـتـ دـهـ سـهـرـ بـارـیـ ژـاـکـاـ قـسـهـیـ خـرـاـپـتـ بـیـ بـنـوـیـنـیـ .

***

کـاـکـهـ مـهـمـ دـهـلـیـ : بـهـ تـکـیـمـهـ ئـهـ تـوـ پـیـاوـیـکـیـ زـوـرـ زـانـیـ !

۱ - کـاـ بـهـ کـرـ **Ka Bekir** (بـهـ کـرـهـ مـهـرـ گـهـوـرـهـ = درـوـوـیـ مـهـمـ وـ زـینـانـ) .

۲ - وـاتـهـیـ ئـهـوـ وـاـزـهـیـ بـهـ دـوـوـنـاـکـیـ نـازـانـ چـیـهـ .

۳ - مـیـرـزـینـ دـینـ — پـادـشـایـ جـزـیـرـ وـبـوتـانـیـ ، کـاـکـیـ زـینـیـ

۴ - رـاوـیـرـیـکـیـ جـوـانـ وـ خـوـشـیـ لـیـرـهـ وـارـیـانـهـ . ئـیـوـبـیـانـ

ایخدا هر کسی بشما خیانت می‌کند، چشمانش کور باد و بی ایمان خوار و

پستی باشد.

***

ای جوان هر کسی، با شما خائن باشد، خداوند خیانت اورا کفر (بحساب) آورد.

ای جوان اگر برای مقصود و مرادها آمده‌ای، سخن صحیح را ازمن بشنو؛

ای جوان فدای قدم پایت شوم! برو بمنزل کابکر^۱ بخانه (دیگری) هرو.

او مرد سخنی و خوبی است و نیک، قدر (واحترام) مهمانش را میداند.

***

ای جوان عزیزم، خیلی جوان (به نسرین) ای^۲

هر کسی باتو خائن باشد، چشمانش کور و دینش خوار و پست خواهد شد!

اگر برای نان در آوردن آمده‌ای، وبالت بگردن من، بخانه میرزین دین برو،

ای جوان، بسیار جوان شیرینی هستی.

یارب هر کسی که باتو خائن است از جوانی خودش خیری نبیند.

اگر برای مردانگی آمده‌ای، وبالت بگردنم برو بخانه قره تازدین،

احدى نمیتواند چوب در سر بارت نهد^۴ (هزارحمت باشد، بتو اهانت بکند)

و بد گوئی ترا بکند.

***

کاکه مم میگوید: ای بنگین تو یکم رد بسیار دانا هستی

۱- کابکر چنانکه در متن «چریکه» خواهید شناخت، در معاندت و کارشکنی ضرب المثل شده و در کردستان مکری و قلمرو لهجه سورانی و در اکثر متون عامیانه به کره مه رگه و هرمه آمده است.

۲- معنی این کلمه را نفهمید.

۳- میرزین دین سمبیل یک پادشاه مقتدی، بی فکر، دهن بین و بقساوت قلب معروف است.

۴- چوب در سر بارت نهد ترجمة تحت المفظی یک اصطلاح بسیار بیانی جنگل نشینان است. ع. ا

ئەمن پادشاپتى يەممەنى-م بەجىنى ھېزىتۇوه تازە بچم توڭەزى خەلقى
بىكەم بۇ نانى ؟

***

كاكە مەم دەلى : بەنگىينە گەلەك بەنگىينى-كى نادرى :
مېرمەم لە شارى يەممەنى-رزا نەھاتۇوه بچى فېنجان فېنجان قاوهى
بەسىدەقە سەرى وەرگرى ،
ئەمن بو مەحسود و مرادان . ھاتووم چاك وايە بچىينە مالە كابەكلىرى .

***

كاكە مەم دەلى : بەنگىينە گىيانە ! وەى گىيانە ! گىيانە !
رېئى دوازدە مانگ و بىست و چوار رۆژان ئەمن ھاتوومە اىزەكانە ،
شارى يەممەن-يم بەجى ھېزىتۇوه چەند شارىنىكى گەورە و گەرانە !
ناچەمە مالە قەرە تاڭىدىن بەسىدەقە-سەرى بىمەنلىپاروو پارووى ، نانە !
دلەت غايىلەتى نەكا مەلى مەسىلەتى زنانە ،
ھەر دەچم لە مالە كابەكلىرى دەبم میوانە .

***

اينجا ياي زين ھاواري دەكانە خولايى ؛ خولايى ؛ ئەتو خولايى كى
بىفيكىرى (!)
ھەم كەرىم و ھەم قادرى ؛
ئەو جووته سوارە كەمى لە يەممەنى-رزا ھاتون رېئى دوازدە مانگ و بىست
و چوار رۆژان وەبەرە خۆى دەگرى ؛
زەبى بەزە بىنى خوت كەمى بچەنە مالە قەرە تاڭىدىن نەچىنە مالە كابەكلىرى

من پادشاهی شهر یمن را ترک (کرده‌ام) اکنون برای (لقمه) نانی بنو کری خلق
برو姆 ! ؟

***

کاگه هم میگوید : ای بنگین یک بنگین بسیار «نادر»‌ی ؛
میرهم از شهر یمن نیامده است، فنجان فنجان قهوة صدقه بگیرد .
من بخاطر مقصود و مرادها آمدہ‌ام بهتر است بخانه کا بکر برویم .
کاگه هم میگوید : بنگینه‌جان ! ای جان جنان !
دوازده ماه و بیست و چهار روز راه پیموده و باینجا آمدہ‌ام ،
آن شهر عظیم و مهم یمن را ترک کرده‌ام ،
بخانه قره تاڑدین نخواهم رفت (تا) صدقه سر (خودشان) لقمه لقمه بمن
نان بدهند .

دلت غائله نکند (نگران میباش) مگو ؛ مصلحت زنانه‌است و (هم بمصلحت
زنان اقدام کرد) .

قطعاً بمنزل کا بکر خواهم رفت و آنجا مهمان خواهم شد .

***

آنگاه یا زین فریاد (زنان) بخدا میگوید ، ای خدا تو خداوند بیفکری^۱ ،
هم کریم ، هم قادری ؛
آن جفت سواری که از یمن آمدہ‌اند راه دوازده ماه و بیست و چهار روز را
(پیموده‌اند) نگهداری میکنی ؛

خدایا بخداوندی خودت ، بکنی^۲ ، بمنزل قره تاڑدین بروند بخانه کا بکر نزوند .

۱ - شاید مقصود چرگر از کلمه بیفکر این بوده باشد که ای خدا «چرا بفکر من نیستی » .

۲ - یعنی بقدرت کامله و حکمت بالغه خود آنچنانکه صواب است پیش آوری . ع . ۱

یا زین‌دهلی : هاوام و بدر ئدو خولاًیه !
 ئه گهر بی شهريکه ، تاق و تهنيایه ،
 بو خوی لايمزا^۱ نه ! (؟)

ئدو جووته سواره کهی به قسەی من مل به کوينى هاتوونه ايره کانه ،
 ڙه بی له ماله هيري کاكى من نه بن هيوانه .

***

ئهی خولاًیه ئه تو بی شهريکى چند بی نه سرينى^۲ !
 ئدو جووته سواره کهی هاتوون به قسەی من مل به کوينى ،
 پادشاپتى شارى يەمەن-ئى لييان به جى دەمېنى
 يا خولاً ! نەچنە ماله کا به سگرى بچنە ماله خوشكى خۆم ، قەرە تاژدىن-ئى
 پياوينىكى رەشىدە ، سەخىيە ، تان بىدەيە ، ئدو زۇر چا كيان به خىزىدىنى ،

***

كى بو ، لە كاكە مەم و به نگىنى موحىت بەرە .
 خەلقى جزيريانلى ڙاومستابو ئەوبەر ئدو بەرە

***

كى بو ، لە كاكە مەم و به نگىنى گولباوه ،
 به هەر تاڭ دەستانيان لە عالىمى دە كرد سلاّوه ،
 جزيرى ئدو بەر ئدو بەر جوابيان دەداوه ،
 اينجا مەليك ريحان خىلاڭى بەسەر خوي كىشاوه ،
 لە دواوى مەم و به نگىننان دەھات به ھەلە داوه ،

۱ - لايمزانه : واژه يەكى روناکى كوردى نىه ، پىيم وايد لە (لايمزال) ئى عەرەبى را هاتىنى چرگەرى كورد بەچاولى كىردى مەلا و ميزاييان دەيلەندە و تىكىداوه .
 ۲ - سرينى : واتاي ئدو واژەيدم بولىك نەدرادوه . ع . ۱

پایزین میگوید: فریادم به پیشگاه خداوندی است (که) ا
بی شریک و تاق و تنهاست .
برای خود لایزال است .

آن جفت‌سواری که بقول من سیاهپوش پایین آمده‌اند .
یارب در خانه میر برادر ارشد من، مهمان نشوند .

***

خداوندا تو بی شریکی چه‌اندازه بی «نسرینی»^۱ !
آن جفت‌سوار بحرف من سیاهپوش آمده‌اند .
پادشاهی شهر یمن را ترک گفته‌اند ،
ایخدا بخانه ساکن نزوند: بمنزل خواهرم خانه قرتاژدین بروند، (او) مردی.
رشید سخی و نان‌بده است او خیلی خوب از ایشان پذیرائی خواهد کرد .

***

که بود ساکن مم و بنگین معتبر بودند .
خلق جزیر آنور آنور (در دو جانب) وا استاده بودند .

***

کی بود - ساکن مم و بنگین گل‌تراد (بودند) .
با هر دو دستان خود، بمردم سلام میکردند .
جزیری‌ها که آنور آنور (ایستاده بودند) با آنها جواب میدادند .
آنگاه ملک ریحان بر سر خود «جادر» کشیده .
بدنبال مم و بنگین می‌آمد .

۱ - معنی این کلمه را نمیدانم .

مهم و بهنگین ئهسپی خویان آژواوه .

***

کئی بو له مهم و بهنگینی «نادر»ی! (؟)
 له هیچ کوئی زانه‌ستان هەتا گھینه دەر کی گما به‌گرى ،
 خەلکى جزیرى ئەو بەر ئەوه بەر دەوان دەفکرى .
 هیچ کەسیک نیه له دەر کی گما به‌گرى ،
 ئەگدر بى جەلەوی ئەو جووته سوارەی بىگرى !

***

کئی بو له گماکە مهمی گولباوه !
 بانگى دەکرد بهنگینەی بهلەك_چاوه !
 تەخسیرى من نیه تەگبىرى هەردو كتانى لىنکراوه ،
 پساوى غەریب وەك بازى چاوه_بەستراوه ،
 گەلیلک كەس بەقسەتى زنان تېشقاوه ،
 له كىم مالە به‌گر آغاى چ_میوانى زانه گرتوه ، نانیان به‌هیچ كەس
 نەداوه .

***

گماکە مهم دەلى : بهنگینە بهنگینیکى شیرىنى !
 مەسلەحەت ئەوه يە بچىنە مالە قەرەتازىدىنى !
 ئەو پیاوىيکى لوتى_يە لەسەر نانى دانامىنى .

۱- گماکە مهم كە واى دى زور پىتىك چو ، چون داو و شويىنى كوردى ئەوه يە:
 لەپەر دەر کى دیوانى مالى پیاوى گەورە ھەميشە دەبى نوکەر وەمەيتەر ھەبى_كەعيوان
 هات ماندونەبونى و چاك و خوش دەگەل بکات پىچىلى خوش ھاتى و بو دیووهخان و
 میوانسى رايە دېي پېشان بىدا و آگاى لى بى تا_گەورەي مالى دىتەوە. عوبەيدپلا ئەيوپيان.

مم و بنگین (سوار) بر اسب خود میرفتند.

***

که بود ، مم و بنگین «نادر»‌ی بودند!

در هیچ جای و آنایستادند تا بدر گاه کابکر رسیدند.

خلق جزیر آنور آنور همه با آنها نگاه میکردند.

در آستانه (منزل) کابکر کسی نیست.

جلوداری نبود، که بیاید اسب‌ها را، از این جفت‌سوار (مهمان) بگیرد^۱

***

که بود ، کاکهم گل‌تزاد بود.

بانگ بر آورد ای بنگین زیبا چشم!

قصیر من نیست، شما نیز هردو نفر در آن تدبیر (کنید).

اما ، آدم غریب مثل باز چشم است.

بسیاری از مردمان با حرف (و مصلحت) زنان شکست خورده‌اند.

بنظرم خانه بکر آقا، هیچ مهمانی قبول نکرده است و بکسی نان نداده است.

***

کاکهم میگوید بنگینه بنگین شیرینی هستی.

مصلحت در این است که بخانه قره تازدین برویم؛

او مردلوطی (باغیرتی) است واژدیرائی کردن و نمی‌ماند (شانه‌حالی نمی‌کند)

۱- کاکهم موقعیکه چنین دید این امر را بخود بی‌احترامی تلقی کرده آزرده‌خاطر شد، چون دسم و آئین کردی براین است که در آستانه در مهمان سرا ای خانواده‌های بزرگ‌گهه‌میشه نوکر و مهتر و خدمتکاران هستند و قبیکه مهمان وارد می‌شود، خوش آمد می‌گویند، اسب مهمان را می‌گیرند و مهمان را به مهمان سرا و دیوانخان راهنمایی کرده و پذیرائی می‌کنند، تا بزرگ خانواده به‌پیش مهمان مباید. ایوبپان

کچی بو، له میرمه‌می نازداره!
 دهیگوت: ئەھلی جزیرئی کە يخودا، رذینداره!
 کوچھی ماله قدره تاژدینی کچی هەیه بۆ ماله وی بچینه خواره.

***

کچی، بو له پیاوی تدواوه!
 هەممووی پاشه وپاش دەکشاوه به دوواوه،
 ماله قدره تاژدین(یان) به مهم و بهنگینان، نیشان داوه.

***

کچی بو له خەلقی ساحیب ایمانه،
 موژدەیان دەبرد بۆ خاتون ئەستى نەو-جهوانه،
 جوتیک سواری غەریب و نەوجوان، ئەوه ھاتوون بۆ ایزەکانه،

***

خاتون ئەستى ئەگەر وا دەزانئ بۆ خۆی ھەلەستا له دیوانی.

***

بەللان بەخیریان بیئنم ئەو میوانانه.

***

خاتون ئەستى دەکا هەرايە:
 دەبلاا بیئن جھینل و مەلا و سەيد و كەيخودايە،
 يەك بە يەك هەممووی دەناردنە زېڭايە.

***

کچی بو، له خاتون ئەستى چاوشە ھېئىنە،
 دەپنارد قدره‌واش و سەر سې دەپنە،

که بود، هیرهم نازدار بود.

میگفت: ای اهل جزیر ای کدخدایان ریش (سفید) !
کوچه (که) خانه قره تاژدین در آنجاست کدام است، میخواهم بطرف خانه او بروم.

***

که بود، (آن) مرد کامل بود.

همه (با حترام او) پس می‌رفتند (وراه را باز میکردند).
خانه قره تاژدین را بمم و بنگین نشان دادند.

***

که بود خلق صاحب ایمان بود.

(که) هرده برای خاتون **استی** نوجوان میپردازد.
یک جفت سوار نوجوان غریب با یعنیجا آمدند.

***

خاتون **استی** وقتیکه چنین فهمید، خودش دردیوان (برپا) ایستاد.

***

بگذار، خوش آمد بهمها نها بگویم.

***

خاتون **استی** بانگ برآورد!

بگوئید، جوا(نا)ن، ملا، سید، و کدخدا(ها) (همه بیایند).
یکی بیکی همه را، سرراه (مهما نها) میفرستاد.

***

که بود، خاتون **استی** شاهین چشم بود.

میفرستاد کنیز کان گیسو سفید^۱ ان را میآورد.

۱- زنانیکه موی سرشان سفید است معمولاً خانمهای معقول و محترم یکی از این پرزنها عاقل و مجرب و نکته‌دان را با خود بهمه مانیها و سوگواریها و مسافرتها میبرند، در اصطلاح کردی باین پرزنها میگویند سه رشی = معادل گیس سفید فارسی است. ع ایوبیان

شوشهی گولاوینیان ده گرت و هتاغ و باله خانه یان پی-ده کرد آو-پیژنیه

***

کی بو ، له خاتون ئهستی گهرمکولاوه^۱ ،
دهینارد قوچی قوربانی دههیناوه ،
گاو و گهردون[ی] له پیش مهم و بهنگینه کراوه ،

***

سماک مهم و بهنگین گینه کولاوی ،
جحیل به پیریانه و چوون دهستیان کرد به خهلاات به خشانی .

***

له وی زد بیون به سهفا یه ،
له سهر رئی(یه) هه بیون رسیش سفید و کهی خودایه ؛
که لدوی زد بیون لی-زاوه ستایون سهید و مهلا یه ،
کی بو ، له میرمهمى بهلهک چاوه !
سهلامی له دان ده کرد له نیویان بو پیاوه .

***

اینجا بهنگینه گهلهک به نادری ،
چلهک و ئه سبايان له میرمهمى و هر ده گری ،
سماک مهم لدوی-زاوه ستا ، بهنگینه له بتو مهحرمه می زاده بری .

***

خاتون ئهستی ئه گهر دهیزانی ئه گوفتاره ،
ماویتی = بقیه دارد
له پهنجه ران-زا دیته خواره .